

Artysta

Sławomir Mrożek

Materiał elektroniczny – wersja do czytania i do słuchania:

<https://www.polija.org.pl/media/artysta.mp3>

SŁOWA KLUCZE

artysta ▪ sława ▪ ambicja ▪ talent ▪ autentyczny ▪ parodia ▪ karykatura ▪ ironia

Poziom A1

Kogut czyta ogłoszenie: „Potrzebujemy zwierząt – Cyrk”. – Zgłaszam się – mówi i zamyka gazetę. – Chcę być artystą.

Kogut idzie do cyrku, a po drodze planuje:

- Sława i pieniądze. A może nawet wyjazdy za granicę.
- I z powrotem – dodaje Lis, który też idzie z nami.
- Dlaczego z powrotem? Za granicą może być kontrakt z Metro Godwyn Meyer¹.

Dyrektor cyrku pracuje na zewnątrz. Pracownicy cyrku właśnie rozkładają² namiot cyrkowy. Kogut idzie do dyrektora, a ja i Lis stoimy niedaleko.

– Bardzo mi miło, że pan się do nas zgłasza³ – mówi dyrektor cyrku. – Jak się pan nazywa?

- Lew – przedstawia się **Kogut**.
- Lew? – dziwi się dyrektor. – Czy jest pan tego pewny?
- Może być tygrys – odpowiada Kogut.
- No dobrze. Proszę zaryczeć⁴ – prosi dyrektor.

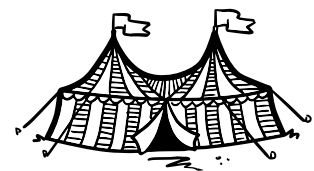
Kogut ryczy jak umie.

– Dobrze, ale są lepsze lwy niż pan – mówi dyrektor. Jeśli chce pan grać koguta, to mogę panu dać pracę.

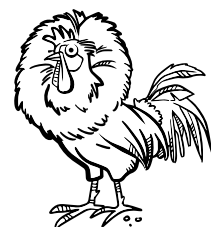
- Ja dla pana nie będę udawać⁵ ptaka! – mówi Kogut.
- No to do widzenia – odpowiedział dyrektor.

Kiedy wracamy, Kogut milczy i jest zły. Pytam go w końcu:

- Dlaczego chcesz grać lwa?
- Dlaczego? – odpowiada Lis za Koguta. – Artysta musi być ambitny!



namiot cyrkowy



kogut z grzywą lwa

¹ Metro Godwyn Meyer – amerykańska wytwórnia filmowa z siedzibą w Beverly Hills

² rozkładają – montują

³ zgłaszać się-zgłosić się – przyjść gdzieś lub do kogoś w jakimś celu

⁴ ryczeć-zaryczeć – zwierzęta wydają donośny, przeciągły głos, na przykład lwy, słonie czy krowy

⁵ udawać – wyglądać i zachowywać jak ktoś inny

Poziom A2

Kogut przeczytał ogłoszenie: „Potrzebujemy zwierząt – Cyrk”.
– Zgłaszam się – powiedział i zamknął gazetę. – Zawsze chciałem być artystą.

Kogut poszedł do cyrku, a po drodze planował:

- Sława i pieniądze. A może nawet wyjazdy za granicę.
- I z powrotem – dodał Lis, który poszedł razem z nami.
- Dlaczego z powrotem? Za granicą będzie kontrakt z Metro

Godwyn Meyer.

Dyrektor przyjął go na świeżym powietrzu, gdzie urzędował⁶.
Właśnie pracownicy rozwijali **namiot cyrkowy**. Ja i Lis zatrzymaliśmy się niedaleko.

– Bardzo mi miło, że pan się do nas zgłasza. Jak się pan nazywa?

- Lew – przedstawił się **Kogut** krótko.
- Lew? – zdziwił się dyrektor. – Czy jest pan tego pewny?
- Może być tygrys – odpowiedział Kogut.
- No dobrze. Niech pan zaryczy – poprosił dyrektor.

Kogut zaryczał jak umiał.

– Dobrze, ale są lepsze lwy od pana – ocenił dyrektor. Jeśli zgadza się pan na koguta, to mogę panu dać pracę.

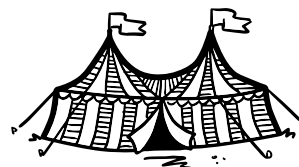
– Ja dla pana przyjemności nie będę udawał ptaka – obraził się Kogut.

– Żegnam wobec tego – odpowiedział dyrektor.

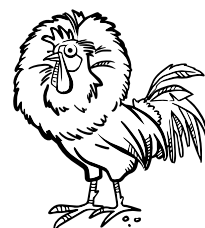
W drodze powrotnej Kogut milczał ponuro. W końcu nie wytrzymałem i zapytałem.

– Co ci przyszło do głowy⁷? – Dlaczego chciałeś grać lwa?

– Jak to, dlaczego... – odpowiedział za niego Lis. – Czy widziałeś kiedyś artystę bez ambicji?



namiot cyrkowy



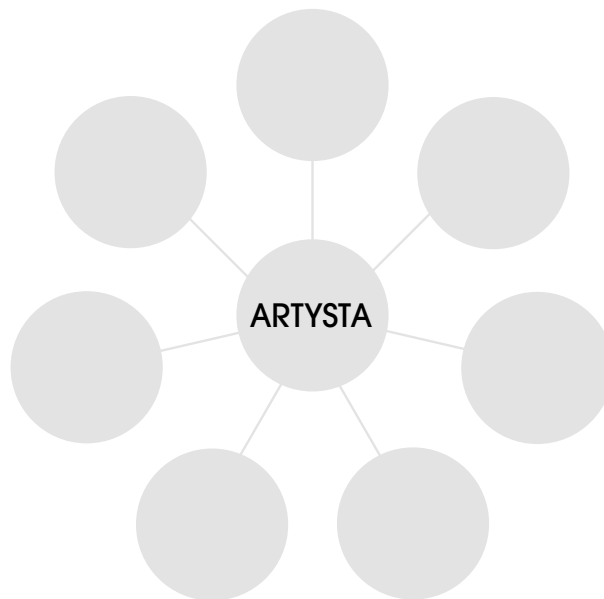
kogut z grzywą lwa

⁶ urzędować – pracować, przyjmować interesantów

⁷ coś przyszło do głowy – ktoś miał pomysł

ĆWICZENIA PRZED CZYTANIEM

1. Proszę zapisać wyrazy, które kojarzą się ze słowem „artysta”.



2. Na pewno oglądałeś/-aś przedstawienie cyrkowe na żywo albo w telewizji, prawda? Jakie atrakcje czekają na widza w cyrku? Proszę podkreślić właściwe propozycje.

akrobacje na trampolinie ▪ degustacja tortów ▪ występ klauna ▪ śpiewanie piosenek ▪
motory w kuli śmierci ▪ występ iluzjonisty ▪ oglądanie filmów ▪ występy gimnastyczne ▪
żonglerka ▪ słuchanie radia ▪ pokazy ognia ▪ występy zwierząt

3. Kilka lat temu w cyrku zawsze występowały egzotyczne, dzikie zwierzęta. Proszę napisać nazwy tych zwierząt.

t _ _ r _ s

l _ w

s _ _ ñ

w _ _ l _ _ _ d

m _ ł _ a

w _ ź

p _ _ t _ _ a

z _ b _ a

4. Czy w cyrku występują koguty albo lisy?

ĆWICZENIA W TRAKCIE CZYTANIA

5. Proszę podkreślić wyrazy, które nazywają bohaterów.

ĆWICZENIA PO PRZECZYTANIU TEKSTU

6. Proszę wypisać bohaterów tekstu: _____

7. Proszę poprawić informacje, które są niezgodne z tekstem.

0. Kogut przeczytał ogłoszenie w internecie gazecie.

1. Kogut jedzie do cyrku. _____

2. Lis chce grać rolę lwa. _____

3. Pracownicy cyrku demontują namiot cyrkowy. _____

4. Dyrektor pracuje w biurze. _____

5. Dyrektor każe zaśpiewać Kogutowi. _____

6. Dyrektor cyrku daje pracę Kogutowi. _____

8. Dlaczego Kogut chce zostać artystą cyrkowym? Proszę wypisać z tekstu jego argumenty:

- _____,
- _____,
- _____,
- _____,
- _____,

9. Proszę dopasować porównanie do jego znaczenia. Jeśli nie znasz wszystkich nazw zwierząt z ćwiczenia, to proszę poszukać objaśnienia w słowniku.

A	<i>dumny jak paw</i>	1	zawsze chce mieć rację
B	zdrowy jak ryba	2	nie boi się
C	silny jak koń	3	przywiązany do kogoś, nigdy nie zdradzi
D	uparty jak osioł	0	<i>bardzo dumny, ma o sobie zbyt wysokie zdanie</i>
E	mądry jak sowa	4	bardzo pracowity
F	odważny jak lew	5	nie męczy się, kiedy pracuje fizycznie
G	wierny jak pies	6	plakać bardzo głośno, intensywnie
H	plakać jak bóbr	7	nigdy nie choruje
I	sprytny jak lis	8	bardzo inteligentny
J	pracowity jak mrówka/pszczoła	9	bardzo pomysłowy, umie sobie radzić

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
0									

10. Proszę uzupełnić zdania odpowiednimi frazami z poprzedniego ćwiczenia – proszę wykorzystać porównania do zwierząt.

0. Anna ma najlepsze oceny w klasie, a wcale dużo się nie uczy. Ona *jest mądra jak sowa*.

1. Jeśli będziesz przyjmować te witaminy, to zawsze będziesz _____

2. Stasiu, przestań już, idziemy do domu. Zawsze musisz być _____

3. Tylko mama mogła to wszystko przygotować. Ona jest _____

4. Nie wejść do tego pokoju, widziałam tam dwa pająki. Przepraszam, ale nie jestem _____

5. Ola zgubiła swoją lalkę w przedszkolu i dlatego teraz _____

ROZMOWA

11. Proszę przeczytać definicję. Wyraz „ambitny” ma cztery znaczenia. Które znaczenie jest kluczem do zrozumienia tekstu Sławomira Mrożka?

ambitny – 1. «ma poczucie własnej godności»; 2. «ma wysokie aspiracje»; 3. «wymaga wielkiego wysiłku i dużych zdolności»; 4. «wartościowy pod względem artystycznym»⁸

12. Czy zgadzasz się, że „ambitny” i „ambicja” kojarzą się pozytywnie? Proszę przeczytać jeszcze jedno objaśnienie:

ambicja – «silne pragnienie odniesienia sukcesu lub osiągnięcia doskonałości»⁹

Dlaczego dyrektor cyrku nie zrozumiał Koguta? Dlaczego nie chciał dać Kogutowi pracy w cyrku?

W odpowiedzi pomogą ci pojęcia: *zbyt ambitny, chorobliwa ambicja, prawdziwy, udawać, własne możliwości, realna ocena, być śmiesznym*.

NOTATKI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

⁸ <https://sjp.pwn.pl/szukaj/ambitny.html>

⁹ <https://sjp.pwn.pl/szukaj/ambicja.html>